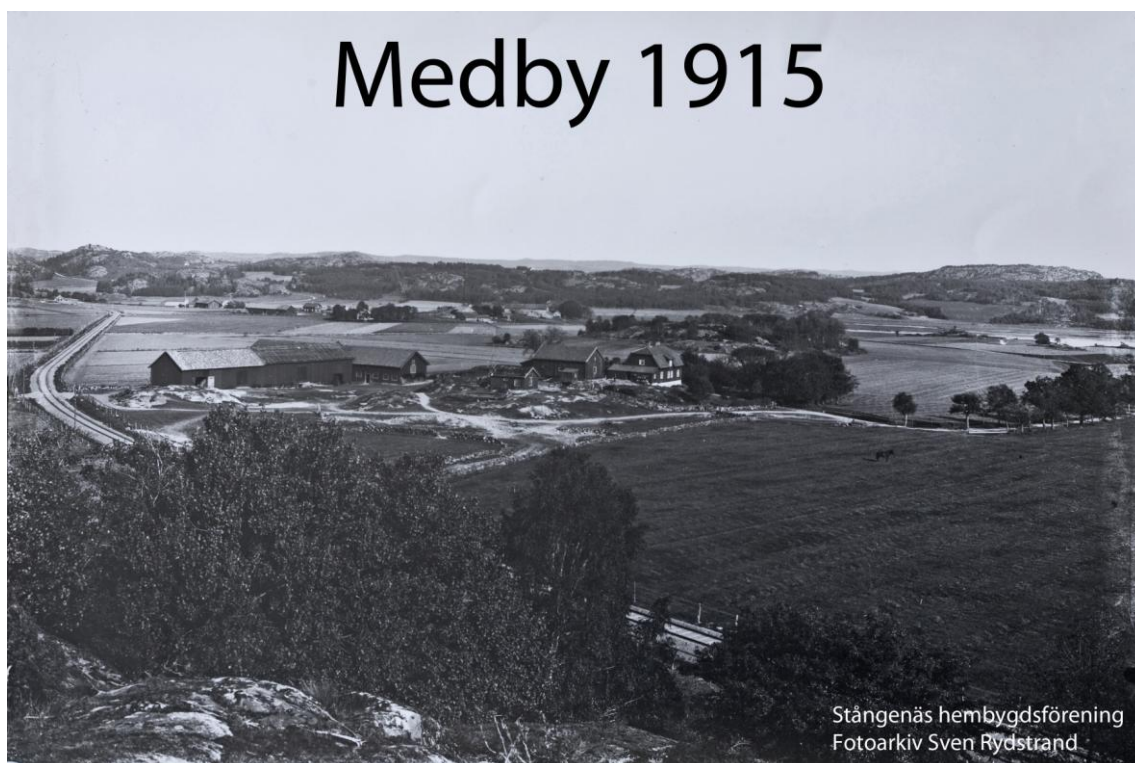

Då Klinteberg kom i kläm

Ur boken Kvinnor Präster Torpare Bönder

Utgiven 1962 av Sven Rydstrand

Skogen på det vidsträckta Skottefjället var under gångna århundraden inte så värst mycket att hurra för. Av diverse handlingar från 1700-talet framgår sålunda, att gårdsägarna på Medby, Fjäll och Ferlev i Bro socken, vilka ägde rättighet att hugga bränsle på fjället, icke kunde få sina förråd fyllda utan måste dryga ut med torv. Denna ringa skogstillgång berodde nog till övervägande del därpå att Skottefjället användes som samfälld betesmark. Kreaturen, särskilt fåren, tillät nämligen inte på några villkor att markerna växte igen med träd utan betade noga av varje spirande planta.

År 1798 kom emellertid en energisk och i både skogs- och jordbruksskötsel insiktsfull häradshövding att bli innehavare av det gamla domarbostället Medby. Han hette Wilhelm Klinteberg. Redan tillträdesåret ordnade han med att en lantmätare blev sänd till Skottefjället för att där verkställa storskifte. En sådan delning var dock på den tiden en mycket omständlig procedur, och framför allt var det ganska besvärligt att få de samägande bönderna med, då det gällde kostnaderna. Det var för resten förklarligt nog, ty de var allesammans fattiga, och tiden var hård, dyr och krigisk.

Nu råkade Wilhelm Klinteberg komma i en kinkigt dilemma. Han var visserligen fast övertygad om att en uppdelning av Skottefjället var en nödvändig åtgärd för att få till stånd en ordnad skogsskötsel däruppe. Men genom att han sände en lantmätare till Skottefjället fick han alla de kringboende bönderna emot sig som sina bittraste fiender. De ville ha det vid den gamla ordningen och beslutade därför att hämnas på den nye häradshövdingen. När lantmätaren sålunda hade preliminärt fastställt gränserna för Medby gårds blivande ägolott i

fjället, gick de tillsammans och högg rent från skog på detta område. Den fällda skogen lade de upp hemma på sina gårdar.

Det gamla torpstället Långemyrarna på Skottefjället.

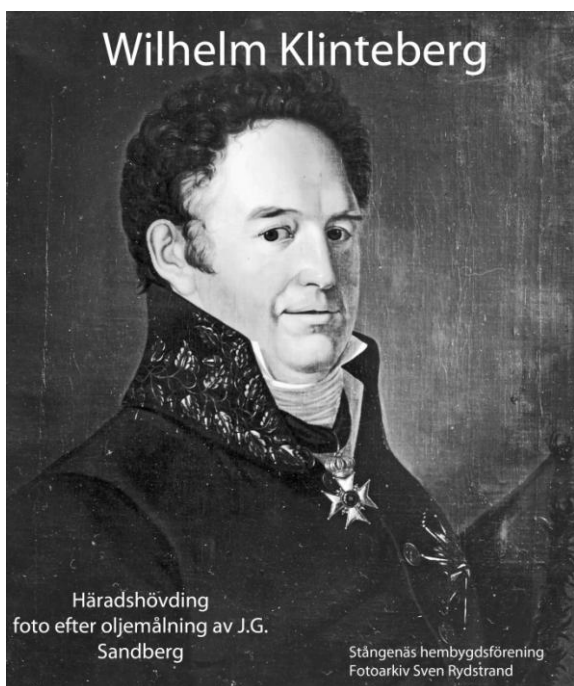
Men då blev häradshövdingen minst sagt arg och grep till storsläggan, vilket knappast kan förvåna. Resultatet av hans vrede blev en skrivelse, som han sände till landshövdingen i Göteborg, där han klagar över de olidliga förhållanden, som uppstått. Skrivelsen, som ännu finns i behåll, är i många avseenden intressant och återges här i sin helhet, dock med moderniserad stavning:

*"Välborne herr landshövding och riddaren av kungl. Svärdsorden!
Sedan genom herr lantmätaren Hallbergers åtgärd gränserna för det så kallade Skottefjället förlidit år blivit uppgångna och vid detta års sommaring fastställda, hade under innevarande sommar delning därå bort verkställas mellan delägarna på hemmanen Ferlev, 4 hemman, Medby, 2 hemman och Fjäll, 1 hemman, för att kunna för bostället Medby, som ligger och får i skogen sitt läge mitt emellan nämnda hemman, bespara de få skogskvarlämningar, som kunna från ödeläggelsen vara i behåll, men på delägarnas trägna anhållan, i konsideration på den inträffade dyra och svåra tiden, har jag begivit mig därtill, att för detta år icke yrka förrättningens fortgång. Jag har ock nu kommit närmare i erfarenhet, att sedan Ferlevs-borna efter det i inägorna verkställda storskiftet, upprättat emellan sig skillnadsgärdesgårdar, och sedan åborna på Fjäll dels redan upphägnat mycken ny gärdesgård och dels låtit hugga flera tusende skidor eller gärdsle till gärdesgård, så är det nästan för sent att söka freda vad på bostället Medby kan tillkomma.*

Men mig tillhörer freda Kronans boställe, så vitt jag kan, och jag får därföre ödmjukast vidare andraga, att som den förr varande samfälligheten snart skrider mot sitt slut, och som nu härav finnes, det boställets lott blir mitt emellan Fjäll å ena och Ferlev på den andra sidan som nämnda lott är närmare belägen Ferlev, än den Ferlev efter läget tillkommer av den vidlyftiga marken i norr eller åt Fossebacka, och som genom min frånvaro och

hälftenbrukarens mindre passfälliga tillsyn det blivit en vana att hugga på den södra eller Medbysidan, och visserligen detta vidare förehar i höst och vinter, om ej hinder däremot lägges, samt vad Fjäll angår genom gamle ägaren Guttorms anvisning, decidera de kanske driva den igenom egen skog, då annans ej är avskild, så föranlåtes jag av dessa skäl och efter den upplysning om lokalen av förestående delningars utfallande, ödmjukast hemställa, om icke Ferlevs-borna vid vite av kvarstadsbrott måtte vara förelagda, att tills vidare icke hugga skog till ved eller gårdsle på Medby blivande lott, vilken för dem torde bliva i kvarstad vänd, hälst de till husbehov måste låta sig nöja med den skog, som vid Fossebacka kommer att dem tillfalla, samt att likaledes Fjälls åbor vid lika påföljd måtte tillhållas att vid husbehovs hygge hålla sig vid angränsande Uteby hemmans linjegräns och ej överfara skogen inpå vad Medby kan tillfalla.

*Om icke envar delägare av kunskap om markens vana, beskaffenhet och läge själva insåge var deras lott bliver, så skulle jag visserligen icke ställa ifråga dessa yrkade förbud. Men man behöver icke mer än se lägenheten, för att finna var Medby får sin lott. Den är nu nästan ett öppet fält utan annat synligt tecken än stubbar. Varemot dess grannar Fjäll och Ferlev, oavsett desamma består av 15–16 hushåll och Medbys däremot blott av två, hava sin skog snart sagt oskadd och gärdesgårdarna ändå nya, då Medbys däremot alla tarvar nyanläggning. – I övrigt och som det måste strida mot vanlig ordning att hugga mera till husbehov än man ser ut, att högst två år kan betarva, varav jag kan sluta, att det stora förråd av gårdsle, som finns vid Fjäll, måste vara ämnat till salu och i missfall nedtaget samfällda skogen över hövan, så får jag tillika ödmjukast anhålla, att dessa gårdslen, vilka numera i år ej kan behövas, emedan alla gärdesgårdarna i det mesta uppfredade, måste vara med kvarstad belagda, och kommissarien, kronolänsman Jonas Forsström få befallning kvarstaden förrätta, att äga bestånd intill dess skogsdelningen bliver avslutad.
– Häradshövdingebostället Medby den 5 juli 1799. Välborne herr landshövdingens och riddarens ödmjukaste tjänare. Wilhelm Klinteberg."*

Den här omnämnde häradshövdingen Wilhelm Klinteberg, som under åren 1798–1807 bebodde Medby boställe, då han var domare i Sunnervikens domsaga, var skåning till börden, född den 22 mars 1759 i Herslövs socken, Malmöhus län, där hans fader var kyrkoherde. Han var en mycket framstående jurist och kom att spela en betydande roll vid utredningen av det Fersenska mordet och rannsakingarna angående kronprins Karl Augusts död. Klinteberg förestod då justitiekanslersämbetet. Han blev sedan landshövding i Malmöhus län, och vid sin död år 1829 hade han hunnit bli adlad under namnet "af Klinteberg" samt hade presidents namn, heder och värdighet.